

Egy újonnan kiállított térkép: Müller Ignác Magyarország térképe

2014/06/02

[1]A magyar térképtörténelem egyik legnagyobb méretű, és művészi kvalitásait tekintve talán legjobb térképművét Müller Ignác katonatiszt készítette el Franz Moritz Lacy tábornok utasítására. 2009-ben a Műemlékek Állami Gondnoksága az *Esterházy „Fényes” Miklós és tündérvilága* című kiállításra kikölcsönözte a fertődi kastélyba. A gyönyörű térkép most visszatért a könyvtárba, a Térképtár katalógusfolyosóján berendezett állandó kiállítás részeként megtekinthető nyitvatartási időben.

A térképen látható művészi kivitelű alakos elemek Johann Christoph Winkler bécsi metsző tehetségét dicsérik. A címkeretben a térkép készítésének legfőbb megbízóit, Mária Terézia királynőt (1740–1780) és fiát, József német-római császárt (1765–1790) láthatjuk. A térképsarkokban

folyóallegóriát, az ország természeti gazdagságát és mezőgazdaságát jellemző és jelképező pompás tájat, valamint az ország életében jelentős szerepet játszó bányászatra utaló bányatiszteket, bányajelenetet és bányászati eszközöket láthatunk. Az alakos elemeket is, bár írásos forrással erre vonatkozóan nem rendelkezünk, maga Müller Ignác tervezhette, akinek művészi tehetségét több térképe is igazolja.

Müller Ignácot (1727–1804), a székesfehérvári születésű katonatisztet 1764-ben a hadsereg Franz Moritz Lacy (1725–1801) tábornok irányította törzskarához vezényelték. Müller feladata egy új országtérkép elkészítése, a készítéshez szükséges szerkesztési és terepi ellenőrző munkálatok irányítása és a sokszorosítási részfeladatok megszervezése volt.

Müllernek e nagy munkát mintegy 4–5 év alatt sikerült elvégeznie. 1769 júniusában jelentette Lacy tábornoknak a térkép szerkesztésének a befejezését. Hamarosan, mintegy két év alatt már a metszési és sokszorosítási munkákkal is végeztek. Müller térképe szerkesztésekor a már meglévő térképekre támaszkodott, így feltehetően Mikoviny Sámuel (1698–1750) terepi felmérések alapján készült megyetérképeit használhatta.

Az elkészült mű elsősorban a délvidéki és határ menti területek topográfiai és vízrajzi viszonyainak ábrázolásában, továbbá a magyarok lakta területek névanyagának írásmódjában hozott javulást.

A térkép most kiállított példányát gróf Széchenyi Ferenc adományozta a könyvtárnak, feltehetően még az 1802-es nagy adományával együtt, erről az akkor használt bélyegző tanúskodik. A térképet egykor 12 nagyméretű rézlemezről nyomtatták, majd utólag kézzel színezték. A szelvényeket 2001-ben illesztették egybe a könyvtár restaurátorai annak érdekében, hogy különféle szakmai rendezvényeken, tanórákon be tudjuk mutatni a résztvevőknek.

2014/05/28 - 11:34

Forrás webcím: <https://oszk.hu/hirek/muller-ignac-magyarorszag-terkepe>

Hivatkozások:

[1] <https://oszk.hu/sites/default/files/Muller-terkep.jpg>

[2] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>

[3] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon>